

Vankilassa sukeltamassa osa I

Torstaina 14. syyskuuta aamulla **Eero Havukaisen** kesämökki kumipyörillä starttasi kohti vankilaa mukanaan **Esa Kaksonen** ja **Pekka Sorsa**. Kohteesta huolimatta tunnelma oli korkealla. Keski-Karjalan Sukeltajat ry:n viriili eläkeläisryhmä oli jälleen matkalla. Toki on mainittava, että myös nuorempia seuran jäseniä oli suuntaamassa omine kyyteinensä samaan kohteeseen. He olivat **Tiiu Tamm**, **Matti Immonen**, **Markus Immonen**, **Erno Olkkonen** ja **Arto Möttönen**. Lisäksi kolmen YLEN:n sukeltajan oli määrä liittyä seuraamme seuraavana perjantai-iltana.

Tämän retki-idean takana oli innokas sukeltajamme Tiiu Tamm, joka kertoi Eestissä olevasta veden valtaamasta vankilasta. Hän alkoi järjestellä sukellusviikonloppua sinne jo viime syksyksi, mutta yhteensattumien vuoksi se silloin peruuntui. No onneksi saimme kuitenkin porukan kokoon ja sukellusleiristämme tuli kokemus, joka ei hevin keltään mukana olleelta unohdu. Niin outo ja merkillinen sukellusympäristö se oli.

RUMMU KARJÄÄR sijaitsee vajaan 50 kilometrin päässä Tallinasta Haapsalun suuntaan. Se on ollut pääasiallisesti vankityövoimalla toiminut avolouhos, josta louhittiin liuskekiveä. Vankila on tyyppillistä neuvostoleirivankilatyylillä. Eli suoraan sanottuna ympäristö on karmivan karu jäljellä olevine rakennuksineen, muureineen, piikkilanka-aitoineen, vartiotorneineen jättimäisen liuskekiven louhisesta jääneen kymmeniä metrejä korkean harmaan kivituhkavuoren vierellä. Vankilassa on toiminut myös ammattikoulu vangeille.

Viron itsenäistyttyä louhinta loppui ja kaivanto alkoi täyttyä pohjavedellä. Pumpauksia jatkettiin aikansa pienellä teholla louhoksen läpi kulkevan tien pitämiseksi kuljettavassa kunnossa ja rakennusten kuivana pitämiseksi. Pumppujen annettiin kuitenkin sammua ja louhos täyttyi nopeasti vedellä.

Täyttyminen oli kuitenkin niin kiireinen, ettei kunnollista evakuointia ehditty tehdä. Näin syntyi sukeltajille omalaatuinen kirkasvetinen sukelluskohde, jossa on vankilapa-



Rummun vankilan veden valtaamaa aluetta. Takana on kymmeniä metrejä korkea kuonavuori.



Näkymä vankila-ammattikoulun ikkunasta.

rakkeja, työkoneita, muureja, piikkilanka-aitoja, rakennuksia, konepajoja, metsää, raunioita... Vettä louhoksesa lienee syvimmillään n. 20 metriä, mutta kiintoisimmat ”nähtävyydet” ovat alle 10 metrin syvyydessä.

Tällaista paikkaa kohden siis suuntasimme. Nopean merenylityksen jälkeen suuntasimme kohti Rummun lähi-kaupunkia Keilaa provianttia ostamaan. Kyllä täytyy sanoa, että ei virolaisten tarvitse hävetä maataan. Kaikilla oli reippaan tekemisen meininki. Tiet ja rakennukset olivat priimakunnossa. Tyylikkää ja suuret kaupat pursuivat tavaraa, vaikka olimmekin reilusti maaseudulla. Teollisuushalleja oli runsaasti valmiina ja tekeillä. Tuli hiukan ankea mieli, kun pohdimme kotiseutumme tilannetta.

ILLAN SUUSSA Eero peruutti maantiekärsänsä Paekalda Puhkekeskuksen pihaan Tiinun varaaman suuren hirsihuvilan viereen. Paikka on ymmärtänyt ottaa hyödyn vankilan rappiosta. He järjestävät monenlaista vesitoimintaa suuren louhosaltaan äärellä. Nyt oli aika laittaa

sauna lämpimäksi ja grilli kuumaksi! Sitten uni alkoi-kin maistaa.

Meille oli varattu majoituksen ohella sukelluspäiviksi suuri lautta, joka kuljetti joukkomme vaivattomasti sukelluskohteesta toiselle. Sää-

kannoimme sukellusvarusteet lautalle ja odottavan tunnelman vallitessa lautturi suunnisti kohti vankilan vedenalaista muuria. Sen viereen kellahdimme Ahdin valtakuntaan ja suuri seikkailu sai alkaa.

40 minuuttia siinä meni muureja, piikkilankoja ja raunioita ihmetellessä. Jokunen arka hauki uiskenteli ahventen ja jättimäisten särkiparvien lomassa. Särkien näkeminen nosti kyllä huolen järven tulevaisuudesta. Näkyvyys oli mainio eli samaa luokkaa kuin kotiseutumme helmessä, Valkiajärvessä, jossa särkiä ei ole.

Tämän jälkeen kömmimme lautallemme ja putkutelimme läheisen Ämarin tukikohdan Naton hävittäjiä ihaillen seuraavaan kohteeseen eli surullisen kuuluisalle pumppuasemalle.

Se olikin näky noin 10 metrin syvyydessä. Luiskahdimme aukosta kalteri-ikkunoin varustettuun kivirakennukseen. Oli kuin sieltä olisi lähdetty illalla työvuoron jälkeen ja aamulla kaikki olisi veden alla.

Todellisuudessa ehkä näin olikin. Työkalut olivat koskemattomina pöydillä, pumput sähkömoottoreineen ”valmiustilassa” ja nurkassa kiuasuuni puita odottaen. Olipa se oikea aikakapseli. Pihaan oli jopa parkkeerattu rollaattori! Siitpä seuramme ”nuoris-osasto” ilahtui suuresti. Jotenkin he yhdistivät sen meihin pappasukeltajiin.

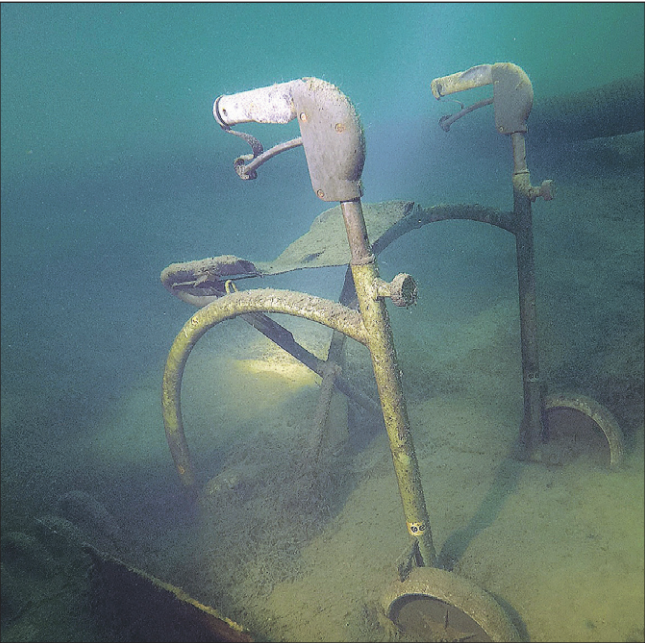
Jatkuu 25.10.2017 lehdessä.

kin suosi meitä. Yöllä satoi rankasti, mutta lauttamatkojen aikana aurinko näyttäytyi suurimman osan aikaa. Ilmahuolto onnistui hyvin seuran omalla matkakompressorilla, jonka Erno ja Arto toivat autossaan.

PERJANTAIAAMUNA maittavan aamupalan jälkeen



Korkean muurin valaistus on vielä paikoillaan.



Pappasukeltajia varten oli varattu rollaattori.



Sorsa ui vapauteen!